

Wijkkrant ZandbergOost

Alles over fotografie op maandag 23 september!

In de serie wijkontmoetingen deze keer aandacht voor het onderwerp Fotografie. Met een inleiding door Willem Joosse, een van de beste amateurfotografen van Breda. Willem woonde ruim 40 jaar in de Tulpenstraat en was docent wiskunde op het OLV om de hoek. Al jarenlang is hij een van de drijvende krachten achter fotoclub Breda. Fotografie van eigen bodem mogen we dus best zeggen.

Willem bespreekt met ons het ontstaan van de fotografie, techniek, allerlei toepassingen (landschap-, reis-, straat- en portretfotografie), de invloed van Artificial Intelligence (AI), maar vooral ook stromingen in kunstfotografie en de wederzijdse invloeden van en op andere beeldende kunstvormen.

Ook enkele andere fotografen uit onze wijk zijn aanwezig met eigen werk, zoals Jos Schutter (deskundig op het gebied van de geschiedenis

van de fotografie en eigenaar van een grote historische collectie van camera's) en Liesbeth Kuipers die onlangs haar camera aan de wilgen hing, maar eerder in geheel eigen stijl een pasfoto-serie maakte en een serie over kinderen in Zandberg-Oost. In het jubileumboek Breda 2002, na 750 jaar maakte zij de fotoreportage over Zandberg. **Maandagavond 23 september, 20.00 – 22.00 uur in buurthuis De Zandberg.** Inloop vanaf 19.30 uur”: koffie en thee staan klaar!

Een mooie gelegenheid, niet alleen om je te verdiepen in het thema, maar ook om elkaar weer eens informeel te ontmoeten, bij te praten en nieuwe contacten te leggen.

Van de Wijkraad ZandbergOost

Minder subsidie voor activiteiten in wijk en dorp

De gemeente Breda ziet zich geplaatst voor een grote bezuinigingsoperatie. In dat verband komt er o.a. € 200 miljoen minder beschikbaar voor activiteiten in wijken en dorpen.

Dat heeft gelukkig geen betrekking op de reguliere subsidie aan wijk- en dorpsraden, wel op de beschikbaarheid van incidentele subsidies t.b.v. 'sociale' activiteiten via de zgn. wijkplatforms (In Zandberg-Oost is dat de Wijkraad).

Wijkraad-info

De Wijkraad Zandberg-Oost vergadert altijd op woensdagavond in buurthuis De Zandberg. Die vergaderingen zijn openbaar. De eerstvolgende zijn op 23 oktober en 27 november.

U bent van harte welkom!

Verslagen van de vergaderingen, eerdere edities van de wijkkrant, verkiezingsuitslagen, contactgegevens van gemeente en instellingen en tal van documenten vindt u op onze website:

www.zandbergbreda.nl

Flore
praktijk voor verloskunde

Persoonlijk, betrokken en vele jaren ervaring óók in anticonceptie zorg!

Maartje Huver
Verloskundige

Altijd bereikbaar op
06 - 5100 7769
www.floreverloskunde.nl

De Groene Weg
BIOLOGISCHE SLAGERIJ
voor't goede leven

Voor Biologisch vlees moet u op Ginnekenweg 1 in Breda zijn

- 100% Biologisch • 99% Glutenvrij
- 98% Klantvriendelijk personeel en
- 97% Van onze klanten sparen mee met ons spaarsysteem

Ginnekenweg 1, Breda, (076) 522 87 88, breda@degroeneweg.nl

1965 55 jaar 2020

DE VYVER
SLIJTERIJ WIJNHUIS

Karin & Erik Bogers
Koninginnenstraat 114
www.wijnhuisdevijver.nl

Buurt- en straatfeesten Zandberg-Oost

Ieder jaar weer barst het van de buurt- en straatfeesten, straatbbq's en straatborrels in Zandberg-Oost, vooral in de maand september, met uitzondering van het jaarlijkse buurtfeest op het Hyacintplein, dat altijd vóór de zomervakantie (dit jaar op 22 juni) wordt gevierd en de Hortensiastraat waar op zondag 25 augustus weer een straatborrel plaatsvond.

De wedstrijd taarten bakken was weer een groot succes

Zonnebloemstraat - 28 september

De Zonnebloemstraat viert dit jaar haar 100ste verjaardag! (Zie ook wijkkrant 160, rubriek 'Zomaar een straat'). De bewoners gaan dit vieren op de nationale burendag op 28 september 2024.

Om het feest een bijzonder tintje te geven is er s'avonds een live optreden van Barrel Covers!

Koninginnestraat - 7 september

Thema: Disco. Voor kinderen vanaf 15.00 uur, voor alle bewoners vanaf 17.00 uur. Illustratie

Resedastraat - 21 september

de jaarlijkse 'Straatpraat'.

De Roy van Zuidewijnlaan - 28 september

het jaarlijkse straatfeest.

Zandberg-Oost Duurzaam/aardgasvrij.

Beschermd stadsgezicht: versoepeling regels?

Woningen die vallen onder beschermd stadsgezicht of de status van monument hebben zijn moeilijker te verduurzamen dan reguliere woningen. Daarvoor gelden aparte regels. In diverse plaatsen in Nederland, zoals Nijmegen en Amsterdam, zijn of worden die regels aanzienlijk minder streng. De vraag is of ook de gemeente Breda die regels wil versoepelen. De werkgroep Zandberg-Oost Duurzaam/aardgasvrij organiseert daarom *samen met de wijkraden van Zandberg-West en Sportpark*, naar verwachting eind oktober van dit jaar een informatieavond voor bewoners van panden die onder beschermd stadsgezicht vallen (zoals o.a. Wilhelminapark, Koninginnestraat, Helenastraat, Ginnekenweg, Baronielaan, Paul Windhausenweg). Op die avond gaan we over dit onderwerp in gesprek met de medewerkers van de gemeente Breda. Ook de verantwoordelijke wethouders worden uitgenodigd. Bewoners ontvangen tijdig een flyer met datum en programma.

Inspirerende avond met Marjan Minnesma

Op woensdagavond 12 juni gingen Marjan Minnesma, directeur van de landelijke duurzaamheidsorganisatie Urgenda en ruim 80 bewoners uit Zandberg-Oost en -West en Sportpark I-II, met elkaar in gesprek over het belang en de noodzaak van een duurzame energie- en warmtetransitie. Het motto van haar presentatie was: 'Opschalen en opschieten'. Het bijzondere van Minnesma en haar organisatie is dat het niet alleen kritisch is op het huidige beleid en daar ook, indien nodig, juridische stappen voor onderneemt (zoals de bekende Klimaatzaak tegen de overheid) maar vooral ook heel concrete innovatieve en duurzame projecten in de praktijk ontwikkeld samen met boeren, ondernemers, overheden, maatschappelijke organisaties en particuliere burgers. Projecten die laten zien dat verduurzaming heel goed mogelijk is. Inspirerend om te zien! Kijk maar eens op www.urgenda.nl

De powerpoint-presentatie van Marjan Minnesma kun je vinden op onze website www.zandbergbreda.nl/Dossier/Werkgroep/Duurzaam/Aardgasvrij

LET OP: Enquête voor alle bewoners van Zandberg-Oost!

Hoe duurzaam is uw woning / Welke concrete plannen heeft u?

In de eerste helft van oktober ontvangt u een bericht van de werkgroep met het verzoek deel te nemen aan een wijkbrede enquête. De enquête treft u al op de achterzijde van dat bericht aan en wij vragen u de antwoorden alvast in te vullen. Leden van de werkgroep en vrijwillige enquêteurs (zoveel mogelijk uit uw eigen straat) komen vervolgens bij u langs om de ingevulde vragenlijst op te halen of u te helpen om (delen van) de enquête alsnog in te vullen.

De werkgroep is echt op zoek naar massale deelname, om een goed beeld te krijgen van de huidige stand van zaken, als basis voor de nadere uitwerking van het (nu nog concept-) Wijkenergieplan.

Wilt u dat conceptplan nog eens lezen: kijk op www.zandbergbreda.nl/Dossiers/Werkgroep/Zandberg-Oost/Duurzaam/aardgasvrij.

Helpt u ons mee?

Zomaar een straat

In deze rubriek portretteren we op basis van interviews met bewoners steeds een van de straten in Zandberg-Oost. Dit is nummer 30 in een reeks van 35.

Deze singelweg werd in 1876 aangelegd op de geslechte vestinggronden. Bij Raadsbesluit van 29 september 1877 werd de singel naar een van de windstreken genoemd: Oostbuitensingel, (soms ook Zuid-Oost Buitensingel). De huidige Wilhelminasingel kreeg haar naam, in samenhang met het Wilhelminapark, bij Raadsbesluit van 26 januari 1895. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de naam in de periode maart 1942 tot 1 december 1944 gewijzigd in Parksingel.

Koninklijk kwartet

Het is maar een klein stukje straat, de Wilhelminasingel, aan de rand van Zandberg-Oost en ook nog eens halverwege onderbroken door de Vijverstraat. Samen met het Wilhelminapark, Wilhelminabrug en de Wilhelminastraat vormt het een 'koninklijk' kwartet. Ik bel aan op nummer 6, waarvan ik op grond van de gordijnen en de kleur van de kozijnen, zomaar het vermoeden heb daar wel eens een oudere bewoner aan te kunnen treffen. En dat blijkt ook zo te zijn. Sylvia Vosenaar (77), bijnaam Vief (haar Duitse familie van moeders kant noemt haar zo), woont er al meer dan 50 jaar en is van plan dat nog wel even te blijven doen. Ze werd als nakomertje geboren op de Grote Markt, waar haar vader café Het Voske uitbaatte en kwam in 1973 terecht in haar huidige woning die eigendom was van haar vader. Ze ging op school bij de nonnen in de Nieuwstraat en naar de middelbare school op het Mencia. Van haar vader moest ze naar die 'rechtse' school, de scholen in de binnenstad waren in zijn ogen veel

te links. Ze studeerde aan de KALO, de Katholieke Academie voor Lichamelijke Opvoeding in Den Bosch en Tilburg en doceerde op diverse scholen in Brabant en Limburg. Tegenwoordig is de K verdwenen, zeker niet tot haar ongenoeven. Sylvia: van dat katholieke moet ik niks meer hebben, ik heb me jaren geleden ook als zodanig laten uitschrijven. Als er iets in de sfeer van religie is waar ik nog wel warm van kan worden is het Hindoeïsme. Ik oriënteer me nu op een reis naar het tempelcomplex Ankor Wat in Cambodja".

Sylvia woont in de benedenwoning, boven had ze regelmatig huurders of maakten familieleden er gebruik van. Maar dat heeft ze achter zich gelaten, de bovenwoning dient nu vooral nog als een soort levend archief van oude spullen van haar familie. Die situatie bracht haar ook in conflict met energieleverancier Essent. Sylvia: "ik wil van de tweede meter in mijn meterkast af, die is voor de bovenwoning. Ik gebruik niets. Maar onlangs kreeg ik nog een boete wegens te weinig gebruik.

Maar ze zijn nog niet van me af". Haar ogen schieten nog vuur terwijl ze dat zegt en dan zie je wel dat Sylvia, ondanks haar leeftijd, geen katje is om zonder handschoenen aan te pakken. Haar sportieve bestaan maakt dat ze ook nog goed stevige wandelingen en verre reizen kan maken. Maar van internet moet ze niet veel hebben. Als communicatiemiddel weigert ze het te gebruiken, maar om informatie over bestemmingen veraf in te winnen vindt ze het nog wel handig.

Ratelende tanks

Het pand Wilhelminasingel heeft niet alleen een beneden- en bovenwoning, maar ook een groot achterhuis, zoals je dat bijvoorbeeld ook bij de grote panden aan het Hyacintplein wel tegenkomt. Er is ook een klein tuintje, maar zonder achteringang. Toen Sylvia op nummer 6 kwam te wonen waren de voorzieningen in het huis nogal beperkt. Sylvia: "Er was geen douche en voor het toilet moest je naar een apart hok buiten. Pas vele jaren later werd er een douche en wasbak in woning aangebracht. Maar verder is er aan de binnenkant weinig veranderd". Wat wel veranderde was de hoeveelheid verkeer dat over de Singel rijdt. Op zeker moment mochten bewoners ook niet meer voor de deur parkeren, daarvoor moesten ze uitwijken naar de Vijverstraat. Ze herinnert zich ook nog dat regelmatig 's ochtends de tanks vanaf de kazerne over de Singel ratelden op weg naar oefenterrein buiten de stad, om 's avonds weer met evenveel decibel terug te keren. Om de herrie buiten te houden liet ze zelf dubbel glas in haar ramen plaatsen. Meedoen met een collectieve actie van de gemeente weigerde ze omdat het ook betekende dat ze haar houten kozijnen moest vervangen door kunststofkozijnen. En dat vond ze er niet uit zien: 'te veel plastic', aldus Sylvia. Met het wegvallen van het zwembad op de hoek van de Vierwindenstraat en de Chassésingel, het Diaconessenziekenhuis (later kantoor Openbare Werken) op de hoek van Wilhelminasingel en Wilhelminapark in de periode 1957-1959 en het ANWB-kantoor daar recht tegenover tot medio jaren '90, verdween niet alleen veel verkeer, maar ook veel levendigheid in de omgeving.

Jong spul

Veel contact met straatgenoten heeft Sylvia niet meer. Dat was vroeger wel anders toen de bewoners elkaar kenden en elkaar altijd hielpen wanneer dat nodig was. Al werden er geen gezamenlijke feesten of barbecues georganiseerd, zoals dat tegenwoordig in vele straten van Zandberg-Oost wel het geval is. Sylvia: "Nu woont er hier veel van dat 'jonge spul', 'designers' en zo, en daar heb ik niet veel mee". Naast haar staat een studentenhuus met 6 studenten waarvan ze af toe wel geluidsoverlast heeft en aan de andere kant een hypotheekerkantoor met bovenwoningen. Die woningen worden beheerd door zorginstelling Amarant ten behoeve van bewoners die zorgbegeleiding nodig hebben. Sylvia: "daar heb ik helemaal geen last van, vanuit Amarant houden ze de boel goed in de gaten". Enige twijfel heeft ze n.a.v. het bericht dat op Wilhelminasingel een woonzorgvoorziening komt voor 12 tijdelijke bewoners (zie elders in deze krant), maar ze gunt dit project vooralsnog het voordeel van de twijfel.

Nieuwe woonzorgvoorziening Wilhelminasingel 2

Vanaf 8 augustus zijn zorgaanbieder Springplank en Stichting Maatschappelijke Opvang (SMO) een woonzorgvoorziening gestart aan de Wilhelminasingel 2, waar oorspronkelijk een Bed & Breakfast voorzien was. Er komen 12 mensen te wonen, die uitstromen uit de overbelaste voorzieningen voor maatschappelijke opvang. De bewoners huren er een kamer om van daaruit de

Met inmiddels 3 vestigingen in Zandberg en Ginneken is **Altijd Lente** hét kinderdagverblijf in Breda-Zuid.

Kom snel kijken, bel naar een van onze prachtige plekken:

- Ginnekenweg 327, (076) 560 06 18
- Wilhelminastraat 2, (076) 522 08 30
- Parkstraat 6, (076) 785 79 16

QPRINT
quality copyshop

Van Goorstraat 8
4811 HJ Breda
076 888 25 55
info@qprintbreda.nl
www.qprintbreda.nl

**ROGGEBAND
ACCURAAAT &**
DRUKKERIJ | PRINT

Schrepelstraat 4 | 4835 BC Breda | (076) 56 14 687
drukwerk@roggeband.eu | www.roggeband.eu

SJEF BAKERS®
GRAFISCHE VORMGEVING

Heerle 52 | 2328 Meerle (B)
Mobiel 06 25 09 64 57
sjef@studiobakers.nl | www.studiobakers.nl

zoektocht naar een zelfstandige woonplek voort te zetten. De zorgaanbieders bieden hen begeleiding om hun leven weer op de rails te krijgen. En daarmee perspectief op werk, een eigen woning, herstel van hun sociale netwerk en financiële stabiliteit.

Wie komen hier wonen?

Het zijn mensen uit de regio Breda met lichte tot matige ondersteuningsvraag die om verschillende redenen hun dak boven het hoofd zijn kwijtgeraakt en de eerste periode verbleven in een 24-uursopvang, bij vrienden/familie of elders. Maar een eigen woonplek is wat deze mensen écht nodig hebben. Op de Wilhelminasingel hebben de mensen de beschikking over een keuken, gedeelde sanitaire voorzieningen en persoonlijke begeleiding. Het doel is dat ze weer volledig op eigen benen kunnen staan en verhuizen naar een permanente woning. Ze krijgen een woon/leerovereenkomst en stromen gemiddeld na 1 – 1,5 jaar uit naar een eigen zelfstandige woonplek.

Er is iedere werkdag een sociaal beheerder aanwezig, die toeziet op de gedragsregels en contact onderhoudt met de bewoners en omwonenden. In de eerste drie maanden zal één van de kamers nog dienen als kantoor voor de begeleiders van SMO en

Springplank om de start goed te laten verlopen. Begeleiders van de zorgaanbieders zijn er iedere dag aanwezig. In vergelijkbare woonzorgvoorzieningen, zoals ook in de Bredase Neuborgstraat en in Teteringen, doen zich niet of nauwelijks problemen voor. De bewoners worden vooraf zorgvuldig geselecteerd op hun mogelijkheid om zelfstandig te kunnen wonen. Een buurman in Teteringen verwoordt het zo: "De mensen die hier komen wonen hebben pech gehad. Ze horen erbij en zijn geen buitenbeentjes. Ik maak altijd een praatje met ze. Zeg ze gedag, ben een goede buur."

Draagvlak?

Ann Meijer die in opdracht van de gemeente Breda het project coördineert, is zeer te spreken over de ondersteuning door de gemeente Breda die, in opdracht van de gemeenteraad, de opstartkosten en een deel van de huisvestingslasten financiert. Zij organiseerde op 24 juni een informatiebijeenkomst in het Visserskot aan het Wilhelminapark. Maar daarvoor was geen belangstelling, niemand meldde zich aan behalve de redactie van deze wijkkrant.

Contact Voor vragen of klachten is de sociaal beheerder Dylan van Meurs 24/7 bereikbaar via telefoonnummer 040-3041373 of per mail: Dylanvanmeurs@springplank.org

Concert over vrede en vrijheid in Zandbergkerk

In het kader van 80 jaar bevrijding Breda geeft koor Odyssee op zondag 10 november in de Zandbergkerk een concertje over vrede en vrijheid. Kijk voor meer informatie op de website van het koor: www.koorodysseebreda.nl. In het menu staat bij "volgend concert" informatie over het betreffende optreden.

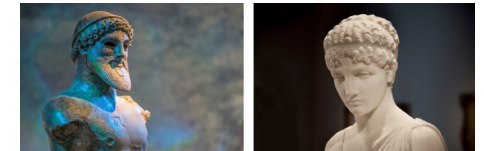
Eerste Garageverkoop Zandberg-Oost groot succes.

In navolging van andere wijken zoals Belcrum en Zandberg-West vond ook in Zandberg-Oost een garageverkoop plaats. De aanmelding kwam wat moeizaam op gang, deze eerste editie, maar uiteindelijk konden op zondag 25 augustus wijkbewoners toch op maar liefst 50 plaatsen in de wijk terecht. Zo ongeveer in alle straten van Zandberg-Oost was er wel iets te vinden. Bovendien was het mooi weer, alles bij elkaar een ongedwongen gezellige boel dus. Voor herhaling vatbaar!

PostSchool

de school die je de tijd geeft

Stichting De PostSchool organiseert sinds 2022 college-reeksen voor wie het reguliere onderwijs niet altijd bereikbaar is en lezingen voor een breed publiek. Vanaf najaar 2024 kunt u tweemaal per jaar ook in gemeenschapshuis Zandberg een collegereeks op het gebied van geschiedenis, kunst, literatuur of filosofie volgen.

De docenten werken interactief en leggen vanuit hun thema verbanden met de actualiteit. In september starten we met **Mythologie** in de interactieve **Collegereeks Homerus' Odyssee**.

Docent Marionne van de Camp gaf meerdere erg goed ontvangen colleges over Mythologie bij de PostSchool. Zij is Neerlandica en theatermaker en geeft in haar theaterstukken de verhalen uit de klassieke oudheid een eigentijds gezicht.

Data: woensdagen 25 september, 2 oktober en 9 oktober 2024 van 14.00 - 15.30 uur.

Locatie: Gemeenschapshuis Zandberg, Zandberglaan 52

Aantal deelnemers: 7-15,

Kosten: € 57

Voor meer info, aanmelden en betalen:

info@postschool.nl of www.postschool.nl

Voor de volledige informatie zie website van de wijkraad: www.zandbergbreda.nl

Zandberg krijgt een Overdag Koor

Op maandag 2 september is de Musicaja Zangschool gestart met een Overdag Koor in buurthuis De Zandberg. Een nieuw en fris gemengd koor voor mensen voor wie het niet mogelijk is om 's avonds aan dit soort activiteiten deel te nemen. Met klassieke zang, pop, musical, wereldmuziek, kleinkunst, improvisatie etc. wordt toegevoerd naar een optreden tijdens het Musicaja Jaarconcert. Kun je noten lezen dan is dat handig, maar niet noodzakelijk. Repetities vinden plaats onder leiding van Caja van der Werff op maandagen van 10.30 – 12.00 uur in buurthuis De Zandberg, Zandberglaan 54/BIS. Kom gerust een keer vrijblijvend meezingen, met een stemtest wordt gekeken of je stem geschikt is, of je toonvast bent en welke stemsoort je hebt. Voor meer info kijk op: www.musicaja.nl/overdagkoor

Hoe Europees stemde Zandberg-Oost?

Het is misschien een beetje mosterd na de maaltijd, maar uitslagen van verkiezingen in Zandberg-Oost onthouden wij u nooit. Het is altijd informatief om te zien in welke mate het stemgedrag in onze wijk afwijkt van Breda als geheel. En wat de verschillen zijn t.o.v. de vorige Europese verkiezingen in 2019. In Zandberg-Oost waren de meeste stemmen voor GL-PvdA (27,4%), op afstand gevolgd door VVD (16,9%) en D'66 (16,5%). Ook Volt (10,3%) en CDA-EV (11,4%) haalden flink wat stemmen. PVV, NSC en BBB daarentegen scoorden in Zandberg-Oost tezamen maar ca. 9%. Voor de volledige uitslag kijk op www.zandbergbreda.nl / De Dossiers/Verkiezingen uitslagen Zandberg-Oost. Ook de uitslagen van alle voorgaande verkiezingen treft u daar aan.

VERLOFSKUNDIGCENTRUM
Zorg die bevalt!

ook voor spiraaltje plaatsen

ALTIJD EEN ECHO

Breda & omstreken

Speciaal voor vrouwen

- 30 minuten kracht - en conditietraining
- Leefstijlbegeleiding
- Voedingsadvies

Heb je een blessure en ben je klaar met het fysio traject? Voel je dan ook welkom om onder begeleiding dit proces verder voort te zetten.

Fatimastraat 186A
Breda (hoek Valkeniersplein)
076-5640600 / 06-40445163

www.hartforher.nl

hart.
for her

1990 - 2020

30 JAAR

Cryon
schoonheidssalon

Wilhelminapark 46
4818 SN Breda
T (076) 520 43 42
contact@cryon.nl
www.cryon.nl

Vives

BOEK- & KANTOORVAKHANDEL

Ginnekenweg 53 • 4818 jb Breda
tel: 076 514 10 85
e-mail: info@boekhandelvives.nl

